

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre, uppståndne Frälsare! Kom och låt oss se dig och få lära känna din frid! Kom och andas på oss och ge oss den tro som ger den eviga glädjen. I ditt namn, amen.

Vår text är Joh 20:19–31:

19 På kvällen samma dag, den första veckodagen, var lärjungarna samlade bakom låsta dörrar av rädsla för judarna. Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade: "Frid vare med er!" 20 När han hade sagt detta visade han dem sina händer och sin sida. Och lärjungarna blev glada när de såg Herren.

21 Jesus sade än en gång till dem: "Frid vare med er! Som Fadern har sänt mig sänder jag er." 22 Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: "Ta emot den helige Ande! 23 Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden."

24 Tomas, en av de tolv, han som kallades Tvillingen, hade inte varit med de andra när Jesus kom. 25 De andra lärjungarna sade nu till honom: "Vi har sett Herren!" Men han svarade dem: "Om jag inte får se spikhålen i hans händer och sticka mitt finger i spikhålen och min hand i hans sida, så kan jag inte tro."

26 Åtta dagar senare var hans lärjungar samlade igen där inne, och nu var Tomas med dem. Då kom Jesus, medan dörrarna var låsta, och stod mitt ibland dem och sade: "Frid vare med er!" 27 Sedan sade han till Tomas: "Kom med ditt finger och se mina händer, kom med din hand och stick den i min sida. Och tvivla inte, utan tro!" 28 Tomas svarade honom: "Min Herre och min Gud!" 29 Jesus sade till honom: "Du tror därför att du har sett mig. Saliga är de som inte har sett men ändå tror."

30 Många andra tecken som inte är nerskrivna i denna bok gjorde Jesus inför sina lärjungar. 31 Men dessa har blivit nerskrivna för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.

Hur skulle du känna dig till mods, om en som blev begravd i går, och där du var med på begravningen, skulle komma in här i dag, livslevande? Du kan tänka dig hur lärjungarna upplevde det när Jesus själv kom in i rummet sådan han var, alltså med såren i sina händer och fötter och i sin sida. Lukas berättar om samma händelse att lärjungarna var uppskakade och rädda och trodde att de såg ett spöke. Johannes berättar om att deras skräck förvandlades till glädje vid hans ord.

Vår text berättar om två olika tillfällen när Jesus kommer till sina lärjungar. Det första är påskdagens kväll, samma dag när Jesus uppstod. Det andra är precis en vecka senare. Vi vet inte om det var i samma rum. Om det senare tillfället berättar Johannes att "de var åter inne". Rummet där de samlades var låst. De var ännu rädda för judarna en vecka efter påsk.

Vår text är lång och vi kan lyfta fram två särskilda lärdomar.

1. Jesus kallar och utrustar till tjänst

Låt oss betrakta skaran som samlades i det låsta rummet. Det var ingen beslutsam skara lärjungar. Förutom de elva var också många andra med (Luk 24:33). De förväntade sig inte att få se Jesus. Det var alldeles tydligt att de inte samlades för att hitta på en berättelse för världen att deras Herre hade uppstått. Till det saknades mod och kraft. Det fanns inga tecken på att det snart skulle utgå en världsvid rörelse från denna räddhågade grupp. När Jesus visade sig blev de uppskakade och rädda. De trodde att de såg ett spöke.

Ändå hade de just hört flera vittnesbörd av sådana som hade mött honom. Och Jesus hade sagt till dem i förväg, flera gånger, att han måste dö men att han ska uppstå. Det var motsatsen till trons under: det var ett under att de inte kunde tro, att deras hjärtan var förstockade.

Men Jesus lugnar dem. Han kom med frid till sina räddhågade lärjungar, som inte vågade visa sig bland folk. Han sa: *Frid åt er*. Den friden har han nämligen vunnit åt dem genom sin död på korset. Den friden har han också vunnit åt oss alla, hur än ofriden råder till det

yttre. Den verkliga friden är att ha syndernas förlåtelse, frid med Gud. Friden är en frukt av Jesu fullbordade verk, Rom 5:1:

När vi nu har förklarats rättfärdiga av tro, har vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus.

Jesu sår bevisar att han har utfört sin offergärning på korset och också att han har uppstått. Det är samme Jesus som lades i graven som nu står framför sina häpnadslinjungar. Det är inget spöke. Det är ingen andevarelse, utan det är Människosonen, Gud själv i människogestalt, fortfarande sann människa, som står där bland sina lärjungar.

Vi ser också en annan av trons frukter i lärjungakretsen: de blev glada. Rom 5:2 fortsätter:

Genom honom har vi också tillträde till den nåd som vi nu står i, och vi gläder oss i hoppet om Guds härlighet.

Vet du, han finns här också! Han kommer inte synligt, och vi ser inte hans sår med våra kroppsliga ögon. Men vi ser honom i Bibelns vittnesbörd. För det är där han visar sig. Det är den helige Ande som målar upp den korsfäste och uppståndne Frälsaren för oss, när vi läser Skriften.

På samma sätt som lärjungarna får också vi glädjas och jubla. Vi har samme Frälsare, och han kommer till oss i sitt ord och i sina sakrament. I nattvarden inbjuder han oss att inte bara röra vid såren, utan att äta och dricka hans kropp och blod för att det ska bli riktigt påtagligt att han ger oss sina välsignelser och sin glädje.

Den här glädjen ska inte stanna i övre salen i Jerusalem. Den ska inte heller stanna hos oss här inne i den här salen. Den ska spridas ut till andra.

På samma sätt som Jesus andades på lärjungarna och försäkrade dem om att de har förlåtelse för sina synder, så har vi fått fullmakt att meddela syndernas förlåtelse. Det är om det vi sjunger i tackversen efter avlösningen:

Nu himlen är upplåten
för Jesus har oss sagt,
att han i mänskors händer
har lagt en sådan makt,

att synden blir förlåten
i himmel och på jord.

Den här fullmakten har Jesus gett sina lärjungar och därmed oss. Fullmakten brukar vi kalla löse- och bindenyckeln:

Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden.

Jesus hade kallat sina tolv lärjungar, som han kallade apostlar. *Apostel* betyder ett befullmäktigat sändebud, en utsänd. Vi kunde jämföra det med en ambassadör, som representerar sitt land inför en främmande makt.

Som Fadern har sänt mig sänder jag er.

Redan tidigare hade Jesus gett dem det här uppdraget. Han sa (Luk 10:16):

Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig.

Det här uppdraget för sedan apostlarna vidare. Paulus blir av Gud själv upptagen i apostlarnas krets och får samma fullmakt. När han reser runt och grundar församlingar ser han till att församlingarna får äldste (*presbyteroi*) och föreståndare (*episkopoi*) som ska ha samma fullmakt, att tala Guds ord i hans namn. Det är det ämbetet som vi kallar evangelieförkunselns och sakramentsförvaltningens ämbete, de kallade män som vanligen kallar pastor eller präster, och också herdar, lärare och evangelister. Det är särskilt dessa kallade som har en särskild uppgift att på församlingens vägnar förvalta nycklarnas ämbete, nyckelmakten, på ett speciellt sätt. Men det grundar sig inte på någon särskild förmåga, utan på Guds kallelse som han gett hela sin kyrka, som Petrus skriver (1 Pet 2:9):

Men ni är ett utvalt släkte, ett kungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk för att förkunna hans härliga gärningar, han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus.

Kallelsen att förkunna Guds härliga gärningar har vi alla, inte bara jag som en kallad tjänare, utan också du som är kallad till ett Kristi vittne där du rör dig och är verksam som en vanlig kristen. I den tjänsten har du Jesu fulla myn-

dighet att tala på hans vägnar. Du har fullmakt att säga till en broder eller syster som sett sitt synd och är bedrövd över den, att hans synder är förlåtna. Du har också fullmakt att säga åt en som vägrar befatta sig med Guds ord, som inte bryr sig om att han lever på ett sätt som Guds ord förbjuder, att han är på väg till helvetet och kommer att dömas för sin synd, om han inte omvänder sig.

Vi brukar tala om den dubbla utgången: det finns två ställen dit vi kan hamna efter att vårt liv är slut och Jesus kommer för att ställa oss inför hans domstol. Den som har Sonen har livet, men den som inte har Sonen, han har inte livet, som vi sjunger i en gammal sång. Vi får inte tuga om den sanningen, fast det inte är populärt inför världen. Den här sanningen ska också tillämpas när människor trotsar Gud och hans Ord och inte vill lyssna. Jesus gav oss klara instruktioner hur vi ska förfara när kristna bröder och systrar gör uppenbara synder i trots mot Guds Ord. Det lär han oss i Matt 18:15ff där han också ger oss samma fullmakt, löse- och bindenyckeln. Vi brukar kalla de här instruktionerna *kyrkotukt*.

Nu under veckorna efter påsk får vi följa den uppståndne. Vi får lära oss hur han förmanar och leder sin hjord. Nästa söndag ser vi honom som den gode herden, som leder och skyddar sin hjord. Också där finns både käpp och stav: käppen som måste slå dem som angriper hjorden och staven som varligt rättar till och för de svaga fåren på rätt väg. Och där finns det härliga löftet om att ingen som hör Herren till någonsin ska ryckas ur hans hand.

2. Tvivel och tro

Den senare delen av vår långa text berättar om Tomas, kallad *Tvillingen*. Han var en av Jesu tolv apostlar och nämns ofta tillsammans med Matteus. Han nämns bl.a. i Joh 11:16, när Jesus har fått veta om Lasarus död. Tomas säger då till de andra lärjungarna: "Låt oss gå och dö med honom." Han är en pessimist, eller ska vi säga realist, som inser att den här vägen leder mot döden för Jesus.

Av någon anledning var Tomas inte med i det som berättas i den första halvan av texten. Han uttrycker nu sitt tvivel på att kamraterna

verkligen har sett det som de berättar. Han måste själv få se det och helt konkret uppleva med sina händer att Jesus är fysiskt tillbaka. Först åtta dagar senare, alltså precis en vecka efter påskdagen, alltså som i dag, var han åter med. Nu ger Jesus honom möjlighet att sticka sitt finger i hans sår och sin hand i hans sida.

Vi vet inte om Tomas faktiskt gjorde det. Men han blir övertygad. Jesus förebrår honom för hans tvivel, men han förkastar honom inte. Det är mänskligt att tvivla.

Ibland påstås att det är sunt och riktigt att tvivla. Tvivel upphöjs på något sätt till en modell för en riktig inställning till Gud och hans ord. Vi gamla kommer kanske ihåg debatten när förra ärkebiskopen John Vikström blev biskop i Borgå och gav ut sitt herdabrev, Tro i kris. Han tillät folk att tvivla på Guds ord och drog så undan mattan för tilltron till Bibeln som auktoritet.

Men Jesus säger: *Tvivla inte, utan tro!* Det är inte tecken på en sund och frimodig kristen tro att man tvivlar på Jesu uppståndelse. Nej, Jesus säger:

Du tror därför att du har sett mig. Saliga är de som inte har sett men ändå tror.

Bara några få år efter debatten kring John Vikströms herdabrev uppstod en ny trosdebatt som upprörde Borgå stift. Denna gång var det en doktorsdisputation som rörde upp debattvägarna, när en präst påstod att den uppståndelse som Paulus talar om i 1 Kor 15 gäller en andlig uppståndelse, att vi inte ska tänka att Jesus uppstod med sin kropp. Det kan gott hända att någon hittar resterna av Jesu döda kropp, menade han.

Biskopens lösning var att man får uttala sig så om man gör det som vetenskapsman, och inte i predikstolen. Det här är ju en personlighetsklyvning, och det är en modell som verkligen ger uttryck för tvivel. Det står i bjärt kontrast mot episteltexten som vi läste från 1 Kor 15:

Jag förde vidare till er det allra viktigaste, vad jag själv har tagit emot: att Kristus dog för våra synder enligt Skrifterna, att han blev begravd, att han uppstod på tredje dagen enligt Skrifterna, och att han visade sig för Kefas och sedan för de tolv.

Paulus fortsätter med att räkna upp ytterligare ett antal vittnen, av vilka de flesta levde när detta skrevs och därmed kunde intyga att det var sant. Allt understryks med Skrifterna – det är inga fabler, inga myter, inga legender, utan det grundar sig på Jesu och apostlarnas Bibel. Gamla testamentets profeter har sagt att det skulle ske. Så undervisade Jesus också på vägen till Emmaus. Han gick igenom alla tre delarna av GT: Mose, profeterna och skrifterna, och visade hur de alla förutsåg att Jesus skulle dö, men att han också skulle uppstå.

Lägg särskilt märke till orden i slutet av texten:

Men dessa har blivit nerskrivna för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.

Evangelierna har inte sammanställts för att återge legender eller fabler. De utgör ett fast vittnesbörd och har skrivits för att vi ska tro. Och vi ska genom tron ha liv i Jesu namn. Där finns syftet med Skrifterna, och det är ger en fast grund för vårt hopp om evigt liv och salighet genom vår korsfäste och uppståndne Frälsare. Det är något helt annat än det tvivel som människans förnuft sysslar med.

I dag ser vi hur tvivlet på Guds ord har fått förföra människor med allt grövre förvanskningar av Skriften. Nu är det vanligt att man förnekar uppståndelsens verklighet. Det är också vanligt att man förnekar att Jesus skulle ha utfört en försoningsgärning med sin korsdöd. Frågan är om det finns någon grov förnekelse som man inte kan ta fram i dag, utan att det egentligen blir någon oro.

Inför allt detta ska vi lyssna till vår Herre som säger: *Tvivla inte, utan tro!* Ta emot det apostoliska vittnesbördet, som står fast i en rätt vetenskaplig granskning. Gentemot dem som hävdar att vetenskapen har funnit det ena och det andra som visar att Jesus inte har uppstått, får vi med frimodighet hävda att en sådan vetenskap inte är sann, utan ett bedrägeri. Sådana bedrägerier uppkom redan strax efter Jesu uppståndelse, det säger oss Matteus.

Låt oss göra som Tomas: se på Jesu sårmärkta händer och tillbe honom, och ropa som han: *Min Herre och min Gud.*

"Salig är du som trodde." Amen.

Bön: Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.